ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 10ης Ιανουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-480/99 P,

Gerry Plant κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από την B. Hewson, barrister, εντολοδόχο του T. Graham, solicitor, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείοντες,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση περί αναιρέσεως της διατάξεως που εξέδωσε στις 29 Σεπτεμβρίου 1999 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (δεύτερο τμήμα) στις υποθέσεις T-148/98 και T-162/98, Evans κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-2837), με την οποία ζητείται η αναίρεση της διατάξεως αυτής,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι

η **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη από τους M. Erhart και B. Doherty, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

και

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

η **South Wales Small Mines Association,** με έδρα το Fochriw, Near Bargoed (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους T. Sharpe, QC, και M. Brealey, barrister, εντολοδόχους της S. Llewellyn Jones, solicitor, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από την F. Macken, πρόεδρο τμήματος, και τους C. Gulmann, J.-P. Puissochet (εισηγητή), R. Schintgen και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 20 Δεκεμβρίου 1999, ο G. Plant και δεκαέξι άλλοι αναιρεσείοντες άσκησαν, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της διατάξεως που εξέδωσε το Πρωτοδικείο στις 29 Σεπτεμβρίου 1999, Τ-148/98 και Τ-162/98, Evans κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-2837, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη), που απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή τους περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής 15656, της 30ής Ιουλίου 1998, με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να δώσει συνέχεια στην καταγγελία που υπέβαλε ένωση επιχειρηματιών που εκμεταλλεύονται ανθρακωρυχεία για να καταγγείλει μια πρακτική τιμών συνεπαγομένων δυσμενείς διακρίσεις (στο εξής: επίδικη απόφαση).

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου

2 Στο τμήμα «Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία» της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1 Η South Wales Small Mines Association (ένωση μικρών ορυχείων της νότιας Ουαλίας, στο εξής: SWSMA) είναι μια μη εγγεγραμμένη ένωση αγγλικού δικαίου, που συστάθηκε για να εκπροσωπεί τα συμφέροντα των μικρών επιχειρηματιών που εκμεταλλεύονται ανθρακωρυχεία και είναι εγκατεστημένοι στη νότια Ουαλία.

2 Ορισμένοι από τους μικρούς αυτούς επιχειρηματίες υπέβαλαν στις 5 Ιουνίου 1990 στην Επιτροπή, υπό την επωνυμία της ενώσεως SWSMA, καταγγελία σχετικά με την εφαρμογή εμπορικών όρων συνεπαγομένων διακρίσεις αντιθέτων προς τις σχετικές διατάξεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

3 Με την απόφαση 15656 (στο εξής: Απόφαση), που περιέχει το έγγραφο της 30ής Ιουλίου 1998, η Επιτροπή αποφάσισε να θέσει στο αρχείο την καταγγελία.

4 Στις 5 Αυγούστου 1998, κοινοποιήθηκε στη SWSMA, με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής, το έγγραφο της 30ής Ιουλίου 1998 που περιείχε την Απόφαση.

5 Με έγγραφο της 18ης Αυγούστου 1998, που επιβεβαιώθηκε στις 26 Αυγούστου 1998, διάφοροι μικροί επιχειρηματίες ζήτησαν από την Επιτροπή να τους κοινοποιήσει τυπικώς την Απόφαση, πράγμα το οποίο η Επιτροπή αρνήθηκε να πράξει με έγγραφο της 24ης Αυγούστου 1998.

6 Οι ενδιαφερόμενοι, αφού έλαβαν γνώση στις 16 Σεπτεμβρίου 1998 ότι η SWSMA δεν είχε προσβάλει εμπροθέσμως της Απόφαση, άσκησαν κατά της Αποφάσεως αυτής, με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Σεπτεμβρίου 1998, προσφυγή στηριζόμενη στα άρθρα 33, δεύτερο εδάφιο, και 35 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (υπόθεση Τ-148/98). Οι προσφεύγοντες ανέφεραν, στο σημείο 2 του δικογράφου τους, ότι: "Αντίγραφο της Αποφάσεως προσαρτάται στο παράρτημα 1 της παρούσας προσφυγής".

7 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 6 Οκτωβρίου 1998, η SWSMA άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της Αποφάσεως, βάσει του προπαρατεθέντος άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο (υπόθεση Τ-162/98).

8 Βάσει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή προέβαλε, σε αμφότερες τις υποθέσεις, ένσταση απαραδέκτου, με δικόγραφα που κατέθεσε στις 23 Νοεμβρίου (υπόθεση Τ-162/98) και στις 14 Δεκεμβρίου 1998 (υπόθεση Τ-148/98).»

3 Επειδή η ένσταση απαραδέκτου που η Επιτροπή προέβαλε στην υπόθεση T-148/98 έναντι των αναιρεσειόντων, οι οποίοι εμφανίζονται ως πρώην μέλη της SWSMA, στηριζόταν, μεταξύ άλλων, στη μη τήρηση της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 33, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης για την άσκηση προσφυγής, το Πρωτοδικείο, με έγγραφο της 28ης Απριλίου 1999, έθεσε εγγράφως στους εν λόγω αναιρεσείοντες ερωτήσεις σχετικά με τις περιστάσεις υπό τις οποίες είχαν λάβει γνώση της επίδικης αποφάσεως. Οι αναιρεσείοντες απάντησαν με έγγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την 1η Ιουνίου 1999.

4 Από το σύνολο των διαπιστώσεων στις οποίες προέβη το Πρωτοδικείο βάσει των δικογραφιών των δύο υποθέσεων προκύπτουν τα ακόλουθα.

5 Η επίδικη απόφαση κοινοποιήθηκε στη SWSMA στη μοναδική διεύθυνση που είχε γνωστοποιήσει στην Επιτροπή. Το έγγραφο που περιείχε την εν λόγω απόφαση παραδόθηκε στον Bernard John Llewellyn, γραμματέα της SWSMA κατά την ημερομηνία υποβολής της καταγγελίας. Ο Bernard John Llewellyn βεβαίωσε ενόρκως ότι δεν έδωσε καμία συνέχεια στην παραλαβή της επίδικης αποφάσεως και, ειδικότερα, ότι δεν τη διαβίβασε στη δικηγόρο της SWSMA, δίδα Sarah Llewellyn Jones, του δικηγορικού γραφείου T. Llewellyn Jones, λόγω του ότι η εν λόγω απόφαση περιείχε τη μνεία «κοιν.: T. Llewellyn». Ο Bernard John Llewellyn θεώρησε ότι η δικηγόρος της SWSMA, έχοντας λάβει αντίγραφο της επίδικης αποφάσεως, θα ελάμβανε τα αναγκαία μέτρα. Στην πραγματικότητα, όμως, σύμφωνα με τη SWSMA, η δικηγόρος της δεν έλαβε αντίγραφο της εν λόγω αποφάσεως από την Επιτροπή και η απόφαση περιήλθε σε γνώση τους μόλις στις 8 Σεπτεμβρίου 1998.

6 Ο Mostyn Jones, ένας από τους προσφεύγοντες στην υπόθεση T-148/98, ανέφερε ότι ένας τρίτος του έδωσε αντίγραφο της επίδικης αποφάσεως στις 10 Αυγούστου 1998. Απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου που του διαβιβάστηκαν με έγγραφο της Γραμματείας της 28ης Απριλίου 1999, τόνισε ότι δεν θυμόταν τις ακριβείς

περιστάσεις υπό τις οποίες του παραδόθηκε το εν λόγω αντίγραφο ούτε την ταυτότητα του τρίτου προσώπου, αλλά ότι νόμιζε ότι έλαβε το αντίγραφο από ένα από τα πρόσωπα που εκπροσωπούσε η δις Sarah Llewellyn Jones.

7 Με έγγραφα της 25ης Ιουνίου 1999, ο Γραμματέας του Πρωτοδικείου κάλεσε τους διαδίκους στις υποθέσεις Τ-148/98 και Τ-162/98 να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με την ενδεχόμενη ένωση των δύο υποθέσεων προς διευκόλυνση της έγγραφης διαδικασίας, της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως. Με τα ίδια έγγραφα οι διάδικοι κλήθηκαν να δηλώσουν αν, σε περίπτωση ενώσεως των υποθέσεων, σκόπευαν να ζητήσουν να αντιμετωπιστούν εμπιστευτικά ορισμένα χωρία των υπομνημάτων τους ή άλλα από τα προσκομισθέντα στο Πρωτοδικείο έγγραφα.

8 Μόνον η Επιτροπή απάντησε εντός της ταχθείσας προθεσμίας, με έγγραφα που πρωτοκολλήθηκαν στη Γραμματεία στις 3 Ιουλίου 1999, επισημαίνοντας ότι δεν είχε παρατηρήσεις όσον αφορά την ενδεχόμενη ένωση των αποφάσεων προς διευκόλυνση της έγγραφης διαδικασίας, της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως και ότι δεν ζητούσε να αντιμετωπιστούν εμπιστευτικά τα προσκομισθέντα στοιχεία.

9 Η Power Gen UK plc, η National Power plc και η British Coal Corporation ζήτησαν να παρέμβουν στις δύο δίκες προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.

10 Με έγγραφο κατατεθέν στις 25 Ιουνίου 1999, υποβλήθηκε, βάσει του άρθρου 94 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, αίτηση παροχής του ευεργετήματος πενίας για ορισμένους από τους προσφεύγοντες στην υπόθεση Τ-148/98.

Η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

11 Με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη το Πρωτοδικείο:

— ένωσε τις υποθέσεις Τ-148/98 και Τ-162/98 κατ' εφαρμογήν του άρθρου 50 του Κανονισμού του Διαδικασίας·

— απεφάνθη επί των ενστάσεων απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή, χωρίς να εξετάσει την ουσία της υποθέσεως και χωρίς προφορική διαδικασία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 114 του εν λόγω Κανονισμού Διαδικασίας·

— απέρριψε τις δύο προσφυγές ως απαράδεκτες.

Το Πρωτοδικείο δήλωσε επίσης ότι παρείλκε η απόφανση επί του αιτήματος παροχής του ευεργετήματος πενίας και επί των αιτήσεων παρεμβάσεως.

12 Για να καταλήξει στο απαράδεκτο των δύο προσφυγών επί των οποίων κλήθηκε να αποφανθεί, το Πρωτοδικείο έκρινε τα εξής:

«29 Πρέπει να υπενθυμιστεί κατ' αρχάς ότι, κατά πάγια νομολογία, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως είναι δημοσίας τάξεως και δεν εξαρτάται από τους διαδίκους και τον δικαστή, δεδομένου ότι έχει ταχθεί για να εξασφαλίζεται

η σαφήνεια και η βεβαιότητα των εννόμων καταστάσεων και να αποφεύγεται κάθε δυσμενής διάκριση ή αυθαίρετη μεταχείριση κατά την απονομή της δικαιοσύνης (απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1997, T-121/96 και T-151/96, Mutual Aid Administration Services κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1355, σκέψη 38).

Υπόθεση T-162/98

30 Δεν αμφισβητείται ότι η Απόφαση κοινοποιήθηκε νομότυπα στην προσφεύγουσα και ότι αυτή άσκησε την προσφυγή της μετά την πάροδο της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής.

31 Η συγγνωστή πλάνη που προβάλλει η προσφεύγουσα για να τύχει παρατάσεως της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής που είναι δημοσίας τάξεως αφορά αποκλειστικά εξαιρετικές περιστάσεις στις οποίες, ιδίως, το οικείο κοινοτικό όργανο ακολούθησε μια συμπεριφορά η οποία, από μόνη της ή σε καθοριστικό βαθμό, μπορούσε να προκαλέσει επιτρεπτή σύγχυση στον διάδικο (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-195/91 P, Bayer κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-5619, σκέψη 26).

32 Από τις διατάξεις του άρθρου 33, τρίτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, προκύπτει όμως σαφώς ότι η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως αρχίζει να τρέχει από της κοινοποιήσεως της προσβαλλομένης ατομικής αποφάσεως στην επιχείρηση ή στην ένωση επιχειρήσεων στην οποία απευθύνεται.

33 Δεδομένου ότι η Απόφαση της κοινοποιήθηκε νομότυπα, εναπόκειτο στην προσφεύγουσα να έρθει σε επαφή με τους δικηγόρους της, προκειμένου να καθορίσει σε συμφωνία με αυτούς τη συνέχεια που έπρεπε να δώσει στην Απόφαση και να ασκήσει το δικαίωμα προσφυγής εντός της τασσομένης προθεσμίας.

34 Ακόμη και αν, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, οι δικηγόροι της (solicitors) δεν έλαβαν από την Επιτροπή αντίγραφο της Αποφάσεως, ο κίνδυνος παραλείψεως ή απώλειας ενός εγγράφου αποσταλθέντος με απλή επιστολή θα έπρεπε να παρακινήσει την προσφεύγουσα να τους παράσχει αμελλητί τις κατάλληλες οδηγίες για την υπεράσπιση των συμφερόντων της.

35 Η προσφεύγουσα όμως επαφέθηκε στην πρωτοβουλία και μόνον των δικηγόρων της και, συνεπώς, δεν συμπεριφέρθηκε ως επιμελής κατά τα συνήθη πρότυπα διάδικος.

36 Υπό τις συνθήκες αυτές, η μνεία "κοιν.: T. Llewellyn Jones" που έφερε η Απόφαση δεν μπορεί να αποτελέσει εξαιρετική περίσταση ικανή να καταστήσει συγγνωστή την πλάνη στην οποία υπέπεσε η προσφεύγουσα.

37 Επομένως, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα και να απορριφθεί ως απαράδεκτη η προσφυγή στην υπόθεση T-162/98.

Υπόθεση T-148/98

[...]

40 Ακόμη και αν [η ενός μήνα προθεσμία ασκήσεως προσφυγής που προβλέπει το άρθρο 33, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ] έπρεπε να υπολογιστεί, όπως ισχυρίζονται οι προσφεύγοντες, από τις 10 Αυγούστου 1998, ημερομηνία κατά την οποία ο ένας από αυτούς έλαβε από τρίτο πρόσωπο αντίγραφο της Αποφάσεως, παρεκτεινομένη λόγω αποστάσεως κατά δέκα ημέρες, θα έπρεπε να εκπνεύσει στις 20 Σεπτεμβρίου 1998. Δεδομένου ότι η ημερομηνία αυτή ήταν Κυριακή, η λήξη της προθεσμίας θα επήρχετο τη Δευτέρα 21 Σεπτεμβρίου 1998, τη 12η νυκτερινή, βάσει του άρθρου 101, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του

Κανονισμού Διαδικασίας. Η κατατεθείσα την τελευταία αυτή ημερομηνία προσφυγή θα είχε συνεπώς ασκηθεί την τελευταία ημέρα της τασσομένης προς τούτο προθεσμίας.

41 Ωστόσο, ο διάδικος δεν μπορεί να προβάλει, προς στήριξη των ισχυρισμών του, παρά μόνον επαρκώς συγκεκριμένα και λεπτομερή στοιχεία, ούτως ώστε το Πρωτοδικείο να μπορεί τουλάχιστον να τα θεωρήσει αξιόπιστα και ο αντίδικος να μπορεί να τα αμφισβητήσει λυσιτελώς και να προσκομίσει, ενδεχομένως, την περί του αντιθέτου απόδειξη. Με αυτό το βάρος ισχυρισμού, που αφορά πραγματικά στοιχεία που μόνον οι προσφεύγοντες έχουν στη διάθεσή τους, αποφεύγεται το να αποφαίνεται το Πρωτοδικείο επί περιστατικών αμιγώς θεωρητικών ή διαμορφωμένων για τις ανάγκες και μόνον της δίκης.

42 Το Πρωτοδικείο κάλεσε τους προσφεύγοντες, πρώτον, να διευκρινίσουν την ταυτότητα του τρίτου προσώπου από το οποίο ο ένας από αυτούς έλαβε αντίγραφο της Αποφάσεως, δεύτερον, να προσδιορίσουν την ταυτότητα του εν λόγω προσφεύγοντος και τέλος, τρίτον, να περιγράψουν τις ακριβείς περιστάσεις αυτής της παραλαβής, καθώς και τον τρόπο κατά τον οποίο οι λοιποί προσφεύγοντες έλαβαν γνώση της Αποφάσεως.

43 Οι προσφεύγοντες έδωσαν τις ακόλουθες απαντήσεις:

1. "The Applicant Mr Mostyn Jones he (sic) cannot recall who the third party was, he thinks he obtained it from one of the persons who Sarah Llewellyn Jones represents".

("Ο προσφεύγων Mostyn Jones δεν μπορεί να θυμηθεί την ταυτότητα του τρίτου προσώπου, αλλά νομίζει ότι έλαβε το αντίγραφο από ένα από τα πρόσωπα που εκπροσωπεί η δις Sarah Llewellyn Jones.")

2. "O Mostyn Jones."

3. "The Applicant Mr Jones cannot recall the exact circumstances. The Other Applicants became aware of it by Mr Jones informing some of them of the decision and the Applicants communicating directly with one another."

("Ο προσφεύγων κ. Jones δεν μπορεί να θυμηθεί τις ακριβείς περιστάσεις. Οι λοιποί προσφεύγοντες έλαβαν σχετικώς γνώση από τον κ. Jones, ο οποίος ενημέρωσε μερικούς από αυτούς σχετικά με την απόφαση, και από μετέπειτα απευθείας επικοινωνία μεταξύ τους.")

44 Δεδομένου ότι, αφενός, η Επιτροπή κοινοποίησε την Απόφαση μόνο στη SWSMA και, αφετέρου, η Απόφαση δεν κοινοποιήθηκε ούτε καν στους δικηγόρους (solicitors) της ενώσεως, οι οποίοι έλαβαν σχετικώς γνώση μόλις στις 8 Σεπτεμβρίου 1998, ο ισχυρισμός ότι ένας από τους προσφεύγοντες έλαβε στις 10 Αυγούστου 1998 αντίγραφο της Αποφάσεως από άγνωστο τρίτο πρόσωπο δεν είναι αληθοφανής.

45 Οι απαντήσεις που δόθηκαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου ενίσχυσαν ακόμη περισσότερο την αναξιοπιστία αυτή. Συγκεκριμένα, από τη λακωνική και αόριστη διατύπωση των απαντήσεων προκύπτει ότι ο Mostyn Jones, που θυμάται με ακρίβεια την ημερομηνία παραλαβής αντιγράφου της Αποφάσεως, ημερομηνία που συνιστά την προβαλλόμενη αφετηρία της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής, λησμόνησε τόσο την ταυτότητα του προσώπου από το οποίο έλαβε το αντίγραφο όσο και τις περιστάσεις της παραλαβής αυτής.

46 Ως μόνη διευκρίνιση, ο Mostyn Jones αναφέρει ότι νομίζει ότι έλαβε το έγγραφο από ένα από τα πρόσωπα που εκπροσωπεί η δις Sarah Llewellyn Jones, δικηγόρος της SWSMA. Η υπόθεση αυτή έρχεται, ωστόσο, σε αντίφαση, αφενός, με τα όσα δήλωσε ο Bernard John Llewellyn, ο οποίος ανέφερε ότι ουδέποτε έδωσε οποιαδήποτε συνέχεια στην παραλαβή της επιστολής που περιείχε την Από-

φαση και, αφετέρου, με το γεγονός ότι η Απόφαση περιήλθε σε γνώση των δικηγόρων (solicitors) της SWSMA μόλις στις 8 Σεπτεμβρίου 1998.

47 Επομένως, οι προσφεύγοντες δεν ήταν σε θέση να προβάλουν κατά τρόπο επαρκώς εμπεριστατωμένο και πειστικό το σημείο αφετηρίας της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, βάσει του οποίου θα μπορούσε να θεωρηθεί η προσφυγή τους ως ασκηθείσα εμπροθέσμως.

48 Από τα ανωτέρω συνάγεται κατ' ανάγκην ότι η προσφυγή στην υπόθεση Τ-148/98 πρέπει να θεωρηθεί εκπρόθεσμη.

49 Πρέπει συνεπώς να απορριφθεί η εν λόγω προσφυγή ως απαράδεκτη, χωρίς να χρειάζεται ούτε να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή ούτε να κριθούν η αίτηση χορηγήσεως του ευεργετήματος πενίας και οι αιτήσεις παρεμβάσεως.»

Η αίτηση αναιρέσεως

Τα κατ' αναίρεση αιτήματα

13 Οι αναιρεσείοντες ζητούν από το Δικαστήριο:

— να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, καθόσον αφορά την υπόθεση Τ-148/98·

— να κηρύξει παραδεκτή την προσφυγή ακυρώσεως και να κρίνει ότι το Πρωτοδικείο πρέπει να εξετάσει την ουσία της προσφυγής·

— επικουρικώς, να αναπέμψει το ζήτημα του παραδεκτού στο Πρωτοδικείο υπό νέα σύνθεση, οι δε αναιρεσείοντες να έχουν πρώτοι τη δυνατότητα να λάβουν γνώση και να σχολιάσουν κάθε αποδεικτικό στοιχείο που προσκόμισε ή κάθε ισχυρισμό που προέβαλε η SWSMA·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα της κατ' αναίρεση δίκης και της πρωτοβάθμιας δίκης.

14 Η Επιτροπή ζητεί από το Διαστήριο:

— να κηρύξει την προσφυγή απαράδεκτη·

— επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τους αναιρεσείοντες στα δικαστικά έξοδα.

15 Η SWSMA δεν κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως.

Οι λόγοι αναιρέσεως

16 Προς στήριξη της αιτήσεώς τους αναιρέσεως, οι αναιρεσείοντες επικαλούνται τρεις λόγους που στηρίζονται, αντιστοίχως, σε πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο, σε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και σε αλλοίωση των αποδεικτικών στοιχείων που του προσκομίστηκαν.

17 Ειδικότερα όσον αφορά τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν ότι το Πρωτοδικείο έκρινε εκπρόθεσμη την προσφυγή τους, διότι έδωσε μεγάλη σημασία σ' αυτό που θεώρησε ως αντίφαση μεταξύ των αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισαν αφενός αυτοί και αφετέρου η SWSMA. Έτσι, το Πρωτοδικείο, στηριζόμενο σε μεγάλο βαθμό στις ένορκες δηλώσεις του Bernard John Llewellyn και στις δηλώσεις εκ μέρους του δικηγορικού γραφείου T. Llewellyn Jones, ήτοι ότι έλαβε γνώση της επίδικης αποφάσεως μόλις στις 8 Σεπτεμβρίου 1998, έκρινε ότι ο ισχυρισμός των αναιρεσειόντων ότι το εν λόγω γραφείο είχε λάβει γνώση της επίδικης αποφάσεως ήδη από τις 10 Αυγούστου δεν ήταν αληθοφανής. Στους αναιρεσείοντες δεν δόθηκε η δυνατότητα ούτε να εξετάσουν ούτε να σχολιάσουν τα στοιχεία αυτά, τα οποία προέβαλε η SWSMA στο πλαίσιο της υποθέσεως T-162/98. Δεν είχαν καμά τέτοια δυνατότητα μετά την ένωση της υποθέσεως αυτής με τη δική τους υπόθεση και πριν από την έκδοση της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως. Ισχυρίζονται ότι οι διάδικοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν γνώση καθώς και να σχολιάζουν το σύνολο των προσκομιζόμενων αποδεικτικών στοιχείων ή των υποβαλλόμενων παρατηρήσεων και ότι το δικαίωμά τους αυτό συνιστά θεμελιώδη αρχή του φυσικού δικαίου και κανόνα συμφυή προς το δικαίωμα της εκατέρωθεν ακροάσεως. Συναφώς, αναφέρονται στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Vermeulen κατά Βελγίου της 20ής Φεβρουαρίου 1996 (*Recueil des arrêts et décisions* 1996-I, σ. 224), και στην απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Μαρτίου 1961, 42/59 και 49/59, Snupat κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 599). Οι αναιρεσείοντες επισημαίνουν ότι, αν τους είχε δοθεί η δυνατότητα, θα είχαν αποδείξει πότε έδωσαν οδηγίες στους νόμιμους αντιπροσώπους τους να ασκήσουν προσφυγή, και προσκομίζουν συναφώς, στο παράρτημα της αιτήσεως αναιρέσεως, αντίγραφο τηλεαντιγράφου της επίδικης αποφάσεως, το οποίο αναφέρει, μεταξύ άλλων, την 11η Αυγούστου 1998 ως ημερομηνία παραλαβής του τηλεαντιγράφου.

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως αναιρέσεως

Επιχειρήματα της Επιτροπής

18 Με το υπόμνημα αντικρούσεως που υπέβαλε όταν της κοινοποιήθηκε η αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή θεωρεί, κατ' αρχάς, ότι η εν λόγω αίτηση είναι απαράδεκτη στο σύνολό της. Το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή ως απαράδεκτη, λόγω της εκπρόθεσμης ασκήσεώς της, στηριζόμενο απλώς σε εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο, αφού έθεσε ερωτήσεις απ' ευθείας στους αναιρεσειόντες, απέρριψε τον ισχυρισμό ότι ένας από αυτούς κατείχε την επίδικη απόφαση στις 10 Αυγούστου 1998, όπως ισχυρίζονταν οι λοιποί. Η εκτίμηση αυτή δεν συνιστά, υπό την επιφύλαξη της περιπτώσεως αλλοιώσεως των στοιχείων αυτών, νομικό ζήτημα που να υπόκειται καθ' εαυτό στον έλεγχο του Δικαστηρίου. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται, δυνάμει των άρθρων 32δ, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ και του άρθρου 51 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, σε νομικά ζητήματα. Η Επιτροπή αναφέρεται συναφώς στις αποφάσεις της 2ας Μαρτίου 1994, C-53/92 P, Hilti κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-667, σκέψεις 10 και 42), της 9ης Ιανουαρίου 1997, C-143/95 P, Επιτροπή κατά Socurte κ.λπ. (Συλλογή 1997, σ. I-1, σκέψη 36), και διάταξη της 6ης Οκτωβρίου 1997, C-55/97 P, AIUFFAS και AKT κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. I-5383, σκέψη 25). Ειδικότερα, ο λόγος αναιρέσεως που αφορά την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, κατά το μέτρο που το Πρωτοδικείο στηρίχθηκε στα πραγματικά περιστατικά όπως του τα παρουσίασε η SWSMA και χωρίς οι αναιρεσείοντες να τα έχουν σχολιάσει, είναι απαράδεκτος, διότι συνιστά αίτημα επανεξετάσεως των πραγματικών περιστατικών. Επιπλέον, ενώ η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να αφορά ιδίως τις διαδικαστικές πλημμέλειες που θίγουν τα συμφέροντα του αναιρεσείοντος, με την παρούσα αίτηση αναιρέσεως δεν αποδεικνύεται διαδικαστική πλημμέλεια θίγουσα τα συμφέροντα των αναιρεσειόντων.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

19 Κατά το άρθρο 51 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, ως λόγοι αναιρέσεως μπορούν να προβληθούν, μεταξύ άλλων, πλημμέλειες κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία που θίγουν τα συμφέροντα του αναιρεσείοντος.

20 Συνεπώς, ο λόγος αναιρέσεως που αφορά την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας είναι παραδεκτός. Σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, συνιστά νομικό ζήτημα το αν το Πρωτοδικείο μπορεί να απορρίψει προσφυγή στηριζόμενο σε πραγματικά περιστατικά επί των οποίων δεν έχουν υποβάλει παρατηρήσεις οι προσφεύγοντες. Επιπλέον, η εξέταση του κατά πόσον η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη περί απορρίψεως της προσφυγής στηρίχθηκε πράγματι σε τέτοια στοιχεία εμπίπτει στον κατ' αναίρεση έλεγχο του Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, πρόκειται για εξέταση της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας και όχι για επανεξέταση των πραγματικών περιστατικών που αφορούν την ουσία της διαφοράς. Όσον αφορά το ζήτημα αν αποδείχθηκε η ύπαρξη διαδικαστικής πλημμέλειας θίγουσας τα συμφέροντα των αναιρεσειόντων, η εξέτασή του εμπίπτει στην εξέταση της ουσίας της αιτήσεως αναιρέσεως και όχι του παραδεκτού της.

Επί του βασίμου της αιτήσεως αναιρέσεως

Επιχειρήματα της Επιτροπής

21 Η Επιτροπή, απαντώντας στα αναφερόμενα στη σκέψη 17 της παρούσας αποφάσεως επιχειρήματα περί προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας, υποστηρίζει, αναφερόμενη συναφώς στη σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι οι αναιρεσείοντες είχαν κάθε συμφέρον να αποδείξουν ότι έλαβαν αντίγραφο της επίδικης αποφάσεως μόλις στις 10 Αυγούστου 1998, αλλά ότι στις σχετικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου απάντησαν λακωνικά και με υπεκφυγές. Κατ' ουσίαν, η Επιτροπή θεωρεί ότι το γεγονός ότι οι αναιρεσείοντες δεν μπόρεσαν να αποδείξουν ότι έλαβαν γνώση της επίδικης αποφάσεως στις 10 Αυγούστου 1998 καταλογίζεται σ' αυτούς και ότι, μολονότι προσάπτουν στο Πρωτοδικείο ότι δεν τους παρέσχε τη δυνατότητα να προσκομίσουν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, ούτε κατ' αναίρεση τα προσκόμισαν. Όσον αφορά το τηλεαντίγραφο με ημερομηνία παραλαβής την 11η Αυγούστου 1998, το οποίο έχει επισυναφθεί στην αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή θεωρεί ότι το έγγραφο αυτό δεν έχει αποδεικτική αξία. Ακόμη και αν, αφενός, το τηλεαντίγραφο αυτό θεωρηθεί ως απόδειξη του γεγονότος ότι οι αναιρεσείοντες είχαν το έγγραφο στην κατοχή τους στις 11 Αυγούστου 1998 και, αφετέρου, οι αναιρεσείοντες εξηγήσουν πειστικά τον λόγο για τον οποίο δεν το προσκόμισαν ενώπιον του Πρωτοδικείου, δεν αποδεικνύεται ότι έλαβαν γνώση της επίδικης αποφάσεως μόλις στις 10 Αυγούστου.

22 Για να στηρίξει την άποψη ότι δεν εθίγησαν τα συμφέροντα των αναιρεσειόντων, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το Δικαστήριο έκρινε, σε μια υπόθεση ανταγωνισμού, ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη της, για την έκδοση αποφάσεως έναντι επιχειρήσεων, στοιχεία που αυτές δεν γνώριζαν δεν επηρέαζε την ισχύ του συνόλου της αποφάσεως, καθότι τα στοιχεία αυτά αφορούσαν περιστάσεις καθαρά παρεπόμενης φύσεως σε σχέση με τις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν με την απόφαση. Η Επιτροπή προσθέτει ότι το Δικαστήριο έκρινε πάντως ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, το ίδιο δεν έπρεπε να λάβει υπόψη τα εν λόγω στοιχεία προκειμένου να κρίνει το βάσιμο της εν λόγω αποφάσεως (απόφαση της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique Diffussion française κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 30).

23 Συναφώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι από την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προκύπτει σαφέστατα ότι το Πρωτοδικείο θα κατέληγε στο ίδιο συμπέρασμα ως προς το παραδεκτό της προσφυγής, ακόμη και αν οι αναιρεσείοντες είχαν τη δυνατότητα να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία που περιελήφθησαν στη δικογραφία, μεταξύ άλλων τη δήλωση του Bernard John Llewellyn. Από τη σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο, στηριζόμενο αποκλειστικά στις δηλώσεις των αναιρεσειόντων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ημερομηνία κατά την οποία ισχυρίζονται ότι έλαβαν γνώση της επίδικης αποφάσεως δεν είναι αληθοφανής. Τα στοιχεία που αντλούνται από τα έγγραφα που προσκόμισε η SWSMA έχουν απλώς επιβεβαιωτικό χαρακτήρα, αλλά ουδόλως είναι θεμελιώδη ή ουσιώδη.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

24 Όπως ορθά υπενθυμίζουν οι αναιρεσείοντες, και το Δικαστήριο τόνισε με την προπαρατεθείσα απόφαση Snupat κατά Ανωτάτης Αρχής, θα αποτελούσε παραβίαση στοιχειώδους αρχής του δικαίου η θεμελίωση δικαστικής αποφάσεως σε πραγματικά γεγονότα ή έγγραφα των οποίων οι διάδικοι ή ένας από αυτούς δεν μπόρεσαν να λάβουν γνώση και επί των οποίων δεν είχαν επομένως τη δυνατότητα να λάβουν θέση.

25 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν, όπως ισχυρίζονται οι αναιρεσείοντες, το Πρωτοδικείο εξέδωσε την απόφασή του στηριζόμενο σε πραγματικά περιστατικά ή έγγραφα των οποίων δεν μπόρεσαν να λάβουν γνώση.

26 Συναφώς, οι αναιρεσείοντες παραπέμπουν στις δηλώσεις του Bernard John Llewellyn, που μνημονεύονται στη σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ήτοι ότι ουδεμία συνέχεια έδωσε στην παραλαβή της επίδικης αποφάσεως. Αναφέρονται επίσης στη θέση της SWSMA, που εκτίθεται στις σκέψεις 44 έως 46 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, σύμφωνα με την οποία οι δικηγόροι της έλαβαν γνώση της αποφάσεως αυτής μόλις στις 8 Σεπτεμβρίου 1998.

27 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο εκτίμησε ότι οι αναιρεσείοντες δεν απέδειξαν ότι έλαβαν αντίγραφο της αποφάσεως της Επιτροπής στις 10 Αυγούστου 1998 και έκρινε την προσφυγή εκπρόθεσμη, στηριζόμενο πράγματι στα στοιχεία αυτά.

28 Έτσι, με τη σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι η επίδικη απόφαση δεν είχε καν κοινοποιηθεί στους δικηγόρους της SWSMA, οι οποίοι έλαβαν γνώση μόλις στις 8 Σεπτεμβρίου 1998, και, ως εκ τούτου, έκρινε μη αληθοφανή τον ισχυρισμό ότι, στις 10 Αυγούστου 1998, ένας από τους αναιρεσείοντες έλαβε αντίγραφο της εν λόγω αποφάσεως από άγνωστο τρίτον. Με τη σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, το Πρωτοδικείο δεν δέχτηκε ως αποδεικτικό στοιχείο τις δηλώσεις του Mostyn Jones σύμφωνα με τις οποίες αυτός έλαβε αντίγραφο του εγγράφου από ένα από τα άτομα που αντιπροσώπευε η Sarah Llewellyn Jones, εκτιμώντας ότι η δήλωση αυτή αντέφασκε, αφενός, στις δηλώσεις του Bernard John Llewellyn, ο οποίος δήλωσε ότι ουδεμία συνέχεια έδωσε στην παραλαβή της επίδικης αποφάσεως, και, αφετέρου, στο γεγονός ότι οι δικηγόροι της SWSMA έλαβαν γνώση της επίδικης αποφάσεως μόλις στις 8 Σεπτεμβρίου 1998.

29 Δεν αμφισβητείται όμως ότι, στο πλαίσιο της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας, οι αναιρεσείοντες δεν γνώριζαν ούτε τις δηλώσεις του Bernard John Llewellyn

ούτε τη θέση της SWSMA, σύμφωνα με την οποία οι δικηγόροι της έλαβαν γνώση της επίδικης αποφάσεως μόλις στις 8 Σεπτεμβρίου 1998.

30 Συγκεκριμένα, τα μόνα έγγραφα που κοινοποιήθηκαν στους αναιρεσείοντες στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής ήταν, αφενός, το υπόμνημα με το οποίο η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου και ζήτησε από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί συναφώς χωρίς να εξετάσει την ουσία της διαφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, και, αφετέρου, τα ερωτήματα που έθεσε το Πρωτοδικείο και που μνημονεύονται στη σκέψη 3 της παρούσας αποφάσεως.

31 Κανένα από τα έγγραφα αυτά, τα οποία ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της υποθέσεως T-148/98, δεν περιέχει τις δηλώσεις του Bernard John Llewellyn ούτε τη θέση της SWSMA σχετικά με την ημερομηνία κατά την οποία οι δικηγόροι της έλαβαν γνώση της επίδικης αποφάσεως.

32 Επιπλέον, από τις έγγραφες παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι αναιρεσείοντες, απαντώντας στην ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή, ουδόλως προκύπτει ότι αυτοί έλαβαν άλλως πώς γνώση των στοιχείων που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη.

33 Συγκεκριμένα, οι δηλώσεις του Bernard John Llewellyn και τα στοιχεία σχετικά με τη θέση της SWSMA περιλαμβάνονταν στη δικογραφία της υποθέσεως T-162/98. Ωστόσο, δεν κοινοποιήθηκαν στους προσφεύγοντες της υποθέσεως T-148/98 και, κατά μείζονα λόγο, αυτοί δεν μπόρεσαν να τα σχολιάσουν ούτε κατά την έγγραφη ούτε κατά την προφορική διαδικασία, καθότι οι δύο υποθέσεις ενώθηκαν μόνο για την έκδοση κοινής διατάξεως, εν προκειμένω της αναιρεσιβαλλομένης, η οποία εκδόθηκε χωρίς προφορική διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 111 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

34 Συνεπώς, το Πρωτοδικείο, απορρίπτοντας ως απαράδεκτη την προσφυγή των αναιρεσειόντων στην υπόθεση Τ-148/98, στηριζόμενο στα αναφερόμενα στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως στοιχεία, διέπραξε διαδικαστική πλημμέλεια που θίγει τα συμφέροντα του αναιρεσείοντος υπό την έννοια του άρθρου 51 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου.

Επί του παραδεκτού της ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγής

35 Στο παρόν στάδιο πρέπει να εξεταστεί η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της διαδικασίας της υποθέσεως Τ-148/98 και στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, οι διάδικοι μπόρεσαν να σχολιάσουν τα στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή προς στήριξη της ενστάσεώς της. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι πρέπει να επανεξεταστεί ευθύς αμέσως το παραδεκτό της προσφυγής που οι αναιρεσείοντες άσκησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου.

Επιχειρήματα των διαδίκων

36 Με την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε κατά της προσφυγής στην υπόθεση Τ-148/98, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η επίδικη απόφαση δεν αφορά τους αναιρεσείοντες και ότι, κατά συνέπεια, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ασκήσεως προσφυγής δυνάμει του άρθρου 33 της Συνθήκης. Υποστηρίζει ότι η εν λόγω απόφαση αφορά μόνον τη SWSMA, η οποία υπέβαλε καταγγελία, καθότι τους αναιρεσείοντες μπορεί να τους αφορά μόνον απόφαση εκδοθείσα κατόπιν καταγγελίας που έχουν υποβάλει οι ίδιοι. Το γεγονός ότι οι αναιρεσείοντες θίγονται ενδεχομένως από τις συμπεριφορές που καταγγέλλει η SWSMA δεν σημαίνει ότι τους αφορά η απόφαση να μη δοθεί συνέχεια στην καταγγελία, εφόσον μπορούσαν οι ίδιοι να υποβάλουν καταγγελία. Επιπλέον, το Δικαστήριο, με την απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 1998,

C-70/97 P, Kruidvat κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-7183), έκρινε ότι το γεγονός ότι μια απόφαση αφορά άμεσα και ατομικά μια ένωση επιχειρήσεων δεν συνεπάγεται ότι αφορά και τα μέλη της.

37 Επιπλέον, η Επιτροπή καλεί το Δικαστήριο να εξετάσει αν όλοι οι αναιρεσείοντες έχουν τη μορφή επιχειρήσεως, υπό την έννοια του άρθρου 80 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, καθότι, αν η ιδιότητα αυτή δεν υφίσταται, η προσφυγή είναι, εν πάση περιπτώσει, απαράδεκτη. Συναφώς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι αναιρεσείοντες δεν απέδειξαν ότι ασκούν ακόμη δραστηριότητες παραγωγής άνθρακα και υποστηρίζει ότι, για να θεωρηθεί ο αναιρεσείων επιχείρηση υπό την έννοια της προαναφερθείσας διατάξεως, πρέπει να ασκεί τη δραστηριότητα αυτή κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής του.

38 Περαιτέρω, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη βάσει των διατάξεων του άρθρου 33 της Συνθήκης, καθότι η προσφυγή πρέπει να ασκηθεί εντός προθεσμίας ενός μήνα από την κοινοποίηση της προσβαλλομένης πράξεως. Επισημαίνοντας ότι το δικόγραφο της προσφυγής κατατέθηκε μετά τη λήξη της προθεσμίας ασκήσεώς της, η οποία αρχίζει από την ημερομηνία κοινοποιήσεως της επίδικης αποφάσεως στη SWSMA, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, αν, για κάθε μέλος μιας ενώσεως επιχειρήσεων, ως έναρξη της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής θεωρούνταν η στιγμή που το μέλος αυτό αποδεδειγμένα έλαβε γνώση μιας αποφάσεως που αφορά την ένωση επιχειρήσεων, η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής θα μπορούσε πολύ εύκολα να καταστρατηγηθεί και θα προέκυπτε ανεπίτρεπτη ανασφάλεια δικαίου.

39 Όσον αφορά το έννομο συμφέρον τους προς άσκηση προσφυγής, οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν ότι αρχικά ήταν μέλη της SWSMA, ενώσεως χωρίς νομική προσωπικότητα που χρησιμοποιούνταν απλώς ως επωνυμία από μικρούς παραγωγούς άνθρακα για τη διευκόλυνση ορισμένων κοινών δράσεων και, μεταξύ άλλων, για την υποβολή και την παρακολούθηση της καταγγελίας που υπέβαλαν το 1990 στην Επιτροπή. Πάντως, πάντοτε είχαν άμεσο ατομικό συμφέρον για την τύχη της κατ' αυτόν τον τρόπο υποβληθείσας καταγγελίας. Ισχυρίζονται ότι οι πρακτικές που καταγγέλλονται με αυτήν αφορούν άμεσα καθέναν από αυτούς. Το γεγονός ότι η

δραστηριότητα της SWSMA έπεσε σε αδράνεια και ότι οι ίδιοι έπαυσαν να είναι μέλη της εν λόγω ενώσεως απλώς ενισχύει το έννομο συμφέρον τους να βάλουν κατά αποφάσεως που τους αφορά άμεσα. Οι αναιρεσείοντες τονίζουν ότι προσπάθησαν επανειλημμένα, μέσω του δικηγόρου τους, να μετάσχουν στη διαδικασία εξετάσεως της καταγγελίας, αλλά ότι η Επιτροπή δεν δέχθηκε τη συμμετοχή τους. Προσθέτουν, επίσης, ότι το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής δυνάμει του άρθρου 33 της Συνθήκης ΕΚΑΧ είναι ευρύτερο από το αντίστοιχο δικαίωμα δυνάμει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ), στον βαθμό που βάσει της τελευταίας αυτής διατάξεως οι αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο και των οποίων ζητείται η ακύρωση πρέπει να αφορούν άμεσα και ατομικά τους προσφεύγοντες, ενώ βάσει του άρθρου 33 οι ατομικές αποφάσεις των οποίων ζητούν την ακύρωση πρέπει απλώς να τους αφορούν.

40 Όσον αφορά την ιδιότητά τους ως επιχειρήσεων, υπό την έννοια του άρθρου 80 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, οι αναιρεσείοντες δέχονται ότι δεν εκμεταλλεύονται πλέον ανθρακωρυχεία, αλλά επισημαίνουν ότι είχαν όλοι την εκμετάλλευση ανθρακωρυχείων όταν συνέβησαν τα πραγματικά περιστατικά που καταγγέλλονται (1984-1990). Η παύση της δραστηριότητάς τους προήλθε από αυτά ακριβώς τα γεγονότα. Για να αξιολογηθεί η ιδιότητά τους ως επιχειρήσεων, υπό την έννοια της εν λόγω διατάξεως, οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν ότι, σε περίπτωση όπως η υπό κρίση, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χρόνος που συνέβησαν τα καταγγελλόμενα περιστατικά που καταγγέλλονται και όχι η ημερομηνία ασκήσεως της προσφυγής κατά της εκδοθείσας επί της καταγγελίας αποφάσεως. Συγκεκριμένα, αν ληφθεί υπόψη η τελευταία αυτή ημερομηνία, εφόσον όσοι υπέστησαν τις επιπτώσεις των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό ενεργειών στον τομέα του άνθρακα και του χάλυβα σταμάτησαν τη δραστηριότητά τους λόγω αυτών, δεν μπορούν ποτέ να επικαλεστούν τα δικαιώματά τους ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

41 Όσον αφορά την τήρηση της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν ότι, μόλις πληροφορήθηκαν την ύπαρξη της επίδικης αποφάσεως, ζήτησαν ταχέως από την Επιτροπή να τους την κοινοποιήσει, αλλά αυτή αρνήθηκε. Εν πάση περιπτώσει, τήρησαν την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, υπολογιζομένης από την ημερομηνία που έλαβαν γνώση της εν λόγω αποφάσεως, ήτοι από τις 10 Αυγούστου 1998. Οι αναιρεσείοντες προσθέτουν ότι η Επιτροπή μπορεί να αποφύγει τη δημιουργία ανασφάλειας δικαίου και τον κίνδυνο να ασκούνται προσφυγές πολύ μετά την έκδοση των αποφάσεών της, αν τις δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

42 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, το ζήτημα αν η επίδικη απόφαση αφορά τους αναιρεσείοντες όπως απαιτεί το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, ώστε να μπορούν να ασκήσουν παραδεκτώς προσφυγή προς ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως, αρκεί να επισημανθεί ότι η καταγγελία που απορρίφθηκε με την απόφαση αυτή αφορούσε πρακτικές που επηρεάζουν άμεσα την κατάσταση των αναιρεσειόντων και ότι υποβλήθηκε, μεταξύ άλλων, εξ ονόματός τους. Συνεπώς, η επίδικη απόφαση αφορά τους αναιρεσείοντες.

43 Συναφώς, η νομολογία στην οποία παραπέμπει η Επιτροπή, σύμφωνα με την οποία το γεγονός ότι μια απόφαση αφορά άμεσα και ατομικά μια ένωση επιχειρήσεων δεν συνεπάγεται ότι αυτή αφορά και τα μέλη της, δεν ασκεί επιρροή. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ, το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, δεν απαιτεί η θίγουσα τους αναιρεσείοντες απόφαση να τους αφορά ατομικά, αλλ' απλώς να τους αφορά.

44 Ακολούθως, όσον αφορά την ιδιότητα των αναιρεσειόντων ως επιχειρήσεων, υπό την έννοια του άρθρου 80 της Συνθήκης, δεν αμφισβητείται ότι είχαν την ιδιότητα αυτή όταν συνέβησαν οι ενέργειες που διαλαμβάνει η καταγγελία την οποία απέρριψε η επίδικη απόφαση. Το γεγονός ότι στη συνέχεια έχασαν την ιδιότητά τους αυτή δεν τους αφαιρεί το συμφέρον να βάλλουν κατά παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού, τις συνέπειες της οποίας υπέστησαν όταν είχαν την ιδιότητα αυτή και κατά της οποίας είχαν δικαίωμα να υποβάλουν καταγγελία.

45 Τέλος, όσον αφορά το ζήτημα αν η προσφυγή κατατέθηκε εμπρόθεσμα, πρέπει να υπομνησθεί ότι η επίδικη απόφαση κοινοποιήθηκε νομότυπα στη SWSMA στις 5 Αυγούστου 1998. Στην περίπτωση που μια ένωση επιχειρήσεων υποβάλλει

καταγγελία ενεργώντας εξ ονόματος των μελών της, η υποχρέωση ασκήσεως προσφυγής κατ' αποφάσεως της Επιτροπής εκδοθείσας στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ εντός προθεσμίας ενός μήνα από — ανάλογα με την περίπτωση — την κοινοποίηση ή τη δημοσίευση της εν λόγω αποφάσεως θα στερούνταν περιεχομένου, αν η κοινοποίηση της απορρίψεως της καταγγελίας στην ένωση δεν ισοδυναμούσε με κοινοποίηση στο σύνολο των μελών. Στην αντίθετη περίπτωση θα επικρατούσε, όπως επισημαίνει ορθά η Επιτροπή, μεγάλη αβεβαιότητα ως προς τον οριστικό χαρακτήρα της αποφάσεως και η ημερομηνία που η απόφαση θα καθίστατο οριστική θα εξαρτιόταν τελικά από την επιμέλεια της ενώσεως να κοινοποιήσει την οικεία απόφαση στα μέλη της.

46 Περαιτέρω, θα ήταν δυσανάλογο και αντίθετο προς την αρχή της χρηστής διοικήσεως να επιβληθεί στην Επιτροπή η υποχρέωση να κοινοποιεί κάθε απόφασή της ατομικά σε όλα τα μέλη μιας ενώσεως επιχειρήσεων που ζήτησε την έκδοση αποφάσεως ή να δημοσιεύει κάθε απόφασή της προς μια τέτοια ένωση.

47 Το γεγονός ότι αυτού του είδους η ένωση συνιστά απλώς «κοινή επωνυμία» δεν μεταβάλλει την εκτίμηση αυτή. Όταν κάποιοι καταγγέλλοντες ενεργούν από κοινού χρησιμοποιώντας κοινή επωνυμία για πρακτικούς λόγους που ενδέχεται επίσης να τους ωφελήσουν, πρέπει να δέχονται ότι η επωνυμία αυτή ισχύει τόσο για τα έγγραφα που απευθύνουν οι ίδιοι στην Επιτροπή όσο και για εκείνα που η Επιτροπή τους αποστέλλει.

48 Εντούτοις, εν προκειμένω, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ιδιαιτερότητα της καταστάσεως. Από τη δικογραφία της πρωτοβάθμιας δίκης προκύπτει ότι οι αναιρεσείοντες ειδοποίησαν επισήμως την Επιτροπή ότι δεν εκπροσωπούνταν πλέον από τη SWSMA· επισήμαναν, ωστόσο, ότι εξακολουθούσαν να έχουν συμφέρον ως προς την τύχη της καταγγελίας που υποβλήθηκε, μεταξύ άλλων, εξ ονόματός τους· ανέφεραν επίσης ότι επιθυμούσαν να μετάσχουν στη διαδικασία εξετάσεως της καταγγελίας και διόρισαν νέο κοινό εντολοδόχο, τον κ. Graham, solicitor. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να τους αντιταχθεί η κοινοποίηση στη SWSMA.

49 Εξάλλου, η Επιτροπή αρνήθηκε να κοινοποιήσει στους αναιρεσείοντες την επίδικη απόφαση και δεν τη δημοσίευσε. Σε μια τέτοια περίπτωση και εφόσον δεν είναι δυνατό να καθοριστεί με βεβαιότητα η ημερομηνία κατά την οποία οι αναιρεσείοντες έλαβαν γνώση του ακριβούς περιεχομένου και του αιτιολογικού της πράξεως που προσβάλλουν, πρέπει να θεωρηθεί ως ημερομηνία ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής το αργότερο η ημέρα κατά την οποία οι αναιρεσείοντες αποδεδειγμένα έλαβαν γνώση της εν λόγω πράξεως (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, διάταξη της 5ης Μαρτίου 1993, C-102/92, Ferriere Acciaierie Sarde κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-801, σκέψη 18).

50 Εν προκειμένω, οι αναιρεσείοντες επισημαίνουν ότι έλαβαν γνώση της επίδικης αποφάσεως στις 10 Αυγούστου 1998, ήτοι πέντε μόνο μέρες μετά την κοινοποίησή της στη SWSMA και ότι από τις 18 Αυγούστου ζήτησαν από την Επιτροπή να τους κοινοποιήσει επισήμως την εν λόγω απόφαση, γεγονός που μαρτυρεί την επιμέλειά τους. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί εκ των προτέρων να θεωρηθεί ότι οι ισχυρισμοί και η στάση των αναιρεσειόντων δεν είναι αξιόπιστοι. Η Επιτροπή, η οποία επικαλείται την εκπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής, δεν απέδειξε ότι οι αναιρεσείοντες έλαβαν γνώση της επίδικης αποφάσεως πριν από τις 10 Αυγούστου 1998.

51 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής άρχισε να τρέχει για τους αναιρεσείοντες στις 10 Αυγούστου 1998, οπότε, υπό τις συνθήκες αυτές και αν ληφθεί υπόψη ότι υπήρχε δικαίωμα παρεκτάσεως της προθεσμίας κατά χρονικό διάστημα δέκα ημερών λόγω αποστάσεως, όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 40 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, η προσφυγή δεν ασκήθηκε εκπρόθεσμα.

52 Συνεπώς, οι αναιρεσείοντες πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης για την άσκηση προσφυγής κατά της επίδικης αποφάσεως και η προσφυγή τους δεν ασκήθηκε εκπρόθεσμα.

53 Επομένως, η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή πρέπει να απορριφθεί και, κατ' επέκταση, να γίνει δεκτή η αίτηση αναιρέσεως, στον βαθμό που η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή στην υπόθεση Τ-148/98.

54 Ωστόσο, η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη έχει οριστικό χαρακτήρα όσον αφορά την προσφυγή στην υπόθεση Τ-162/98. Υπό τις συνθήκες αυτές, η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη πρέπει επίσης να αναιρεθεί, κατά το μέτρο που με αυτήν αποφασίστηκε η ένωση των υποθέσεων Τ-148/98 και Τ-162/98.

55 Πρέπει επίσης να αναιρεθεί στον βαθμό που ορίζει ότι παρέλκει η απόφανση επί του αιτήματος παροχής του ευεργετήματος πενίας, το οποίο υποβλήθηκε στην υπόθεση Τ-148/98, καθώς και επί των αιτήσεων παρεμβάσεως που υπέβαλαν οι Power Gen UK plc, National Power PLC και British Coal Corporation στην ίδια υπόθεση.

56 Βάσει του άρθρου 54 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί είτε το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Πρωτοδικείο για να την κρίνει.

57 Εν προκειμένω, η διαφορά δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση επί της ουσίας. Η υπόθεση Τ-148/98 πρέπει να αναπεμφθεί ενώπιον του Πρωτοδικείου και το Δικαστήριο να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Αναιρεί τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 29ης Σεπτεμβρίου 1999, T-148/98 και T-162/98, Evans κ.λπ. κατά Επιτροπής, καθόσον:

— απορρίπτει την προσφυγή στην υπόθεση T-148/98 ως απαράδεκτη·

— ενώνει τις υποθέσεις T-148/98 και T-162/98·

— αποφασίζει ότι παρέλκει η απόφανση επί της αιτήσεως χορηγήσεως του ευεργετήματος πενίας το οποίο υποβλήθηκε στην υπόθεση T-148/98 και επί των αιτήσεων παρεμβάσεως που υπέβαλαν οι Power Gen UK plc, National Power plc και British Coal Corporation στην ίδια υπόθεση·

— υποχρεώνει τους προσφεύγοντες στην υπόθεση T-148/98 να φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα καθώς και, εις ολόκληρον, τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση T-162/98·

— υποχρεώνει την προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-162/98 να φέρει εις ολόκληρον τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση Τ-148/98·

2) Αναπέμπει την υπόθεση Τ-148/98 στο Πρωτοδικείο για να αποφανθεί επί της ουσίας.

3) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα στην υπόθεση Τ-148/98.

Macken Gulmann Puissochet

Schintgen Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 10 Ιανουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Η Πρόεδρος του έκτου τμήματος

F. Macken